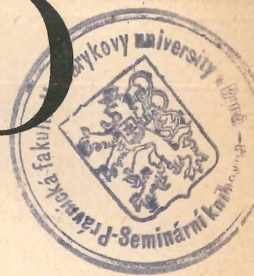

ČESKÉ PRÁVO

ČASOPIS SPOLKU NOTÁŘŮ ČESKOSLOVENSKÝCH

ŘÍDÍ PROF. Dr. EM. SVOBODA S KRUHEM REDAKČNÍM.

VYCHÁZÍ KAŽDÝ MĚSÍC MIMO ČERVENEC A SRPEN. — REDAKCE A ADMINISTRACE V PRAZE-II ŽITNÁ UL. Č. 4b. — PŘEDPLATNÉ ROČNĚ 40 Kč I S POŠTOVNÍ ZÁSLKOU — JEDNOTLIVÉ ČÍSLO 4 Kč.

ROČNÍK XI.

V PRAZE, V ZÁŘÍ 1929.

ČÍSLO 7.

Dr. Eduard Liska:

Transmise podle občanského zákona a její použití v praxi.

Literatura: Komentáře: Pfaff-Hoffmann 1877, Klang 1927/1928, Stubenrauch 1902. Systémy: Krasnopolski: Erb-recht 1914, Krčmář: Dědické právo 1916, Unger: Erbrecht 1879, Unger: Privatrecht 1876. Pojednání: Touaillon, Zeitschrift für Not. 1917, str. 21 a násl.

Toto pojednání sepsal jsem ve snaze zjednotiti praxi při provádění transmise, neboť jest známo, jak rozlišným způsobem se transmise provádí; nedostatek literatury a rozhodnutí nejvyšších stolic v této otázce onu rozptýlenost jen podporuje.

Nežli přikročíme k řešení praktického použití transmise, bude vhodno uvědomit si pojem a náležitosti transmise po stránce teoretické.

I.

Občanský zákoník z roku 1811 č. 946 ř. z. ve spojení se zákonem z 28./10. 1918 č. 11 Sb. z. a n. mluví o transmisi na dvou místech:

§ 537 o. o. z. praví: »Přečkali dědic zůstavitele, přechází dědické právo na jeho dědice i před tím, než se dědictví ujal, jako jiná volně zděditelná práva, jestli jinak ještě nezaniklo zřeknutím se nebo jiným způsobem.«

§ 809 o. o. z. pak stanoví: »Zemře-li dědic dříve, než nastoupil nebo odmítl dědictví, jež mu napadlo, vstoupí jeho dědicové v právo dědictví přijmouti nebo odmítnouti, jestliže jich zůstavitel nevyloučil nebo neustanovil jiných náhradníků.«

Tyto oba §§ se doplňují. Kdežto § 537 mluví všeobecně o převádění dědického práva, převádí § 809 právo dědictví přijmouti nebo odmítnouti. Jest tedy ustanovení §u 537 mnohem širší, generálnější, ustanovení §u 809 pak užší, speciálnější. V komentáři Klangově k o. z. mluví se v případě §u 537 o transmisi v širším slova smyslu, v případě pak §u 809 o transmisi v užším slova smyslu. Tento komentář pokládá za transmisi v širším slova smyslu též ty případy, kdy dědic se k dědictví přihlásil a pak zemřel, aniž by se dožil odevzdání pozůstalosti nebo jejího dílu, a praví, že v tomto případě jest dědic dědicův na tuto dědickou přihlášku vázán, a že ji nemůže ani odvolati, ani bezpodmínečnou přihlášku změnit na podmíněčnou (§ 809 o. o. z.). Pokusím se níže do-

kázati, že tento názor není zcela správný a že v tomto případě nejde o skutečnou transmisi.

Pro přehlednost tohoto pojednání označím prvěho zůstavitele zpravidla písmenem A, jeho bezprostředního dědice čili t. zv. transmitenta písmenem B a dědice tohoto čili transmisáře písmenem C. Pro zjednodušení budu v tomto pojednání pravidelně počítati pouze s jedním transmisářem, ač jich zpravidla bývá více. Je-li více transmisářů, dědí podíl iure transmissionis jim nabídnutý z pozůstalosti po A v tomtéž poměru, v jakém dědí po transmitentu B. (Unger: Erbrecht § 36, Stubenrauch: Com. 1902 str. 990 pozn. 1.)

Transmisí podle občanského zákona dlužno rozuměti převod neboli přenesení (transmittere) dědického práva nabytého z pozůstalosti po A s dědice B na jeho dědice C za předpokladů uvedených v §§ 536 a 809 o. o. z. Předmětem převodu jest tedy v každém případě právo, a to v případě § 537 dědické právo, v případě § 809 pak právo dědictví přijmouti nebo odmítnouti. Nepřevádí se tedy určitá pozůstalost nebo její část. Podle Ungra: Systém II. str. 91 převádí se při transmisi »das Recht Erbe zu sein«.

Touaillon ve svém pojednání v Zeitschrift f. Not. 1917 str. 21 zase praví: »Das Recht, um dessen Erwerb es sich handelt, ist das Erbrecht nach dem ursprünglichen Erblasser.« Unger ve svém dědickém právu 1879 str. 151 praví zase, že se převádí »das Erbfolgerecht«. Prof. Krčmář ve svém dědickém právu 1916 mluví opět o převodu delace (§ 6 II a a § 47). Komentář Klangův k rak. obč. zák. 1927/1928 praví, že při transmisi není delace transmitentu B jeho smrtí zmařena, nýbrž přechází na transmisáře. Mezi A a C není bezprostředního dědického poměru. C uplatňuje k pozůstalosti po A jen dědické právo osoby B.

Všechny tyto definice mají společný znak: při transmisi převádí se totiž pouze právo, nikoliv pozůstalost neb jen její část. Toto dlužno si dobře uvědomiti, chceme-li dojíti ku správnému postupu při transmisi.

Podle citovaných §§ vyžaduje se tedy při transmisi:

a) aby se dědic B dožil delace a aby mu pozůstalost po A nebo její část byla též deferována. Okamžik delace nebude — jak známo — vždy totožný s okamžikem smrti původního zůstavitele. Při instituci vázané výminkou suspensivní deferuje se teprve conditione existente, a bude tento okamžik rozhodným pro posouzení dědické způsobilosti osoby B;

b) aby dědic B zemřel dříve, než-li se dědictví ujme (§ 537), aneb nežli nastoupí nebo odmítne dědictví (§ 809);

c) aby transmise nebyla vyloučena buď projevem vůle původního zůstavitele (výslovným zákazem transmise, nebo ustanovením »jiných náhradníků«, t. j. při obecné substituci), nebo zřeknutím se dědice B (§ 551 o. o. z.), nebo konečně zánikem transmitentova dědického práva »jiným způsobem«. Tímto výrazem rozumí se ostatní případy zániku dědického práva (§§ 540 a násl. a 768 a násl. o. o. z.).

Ad a): Byl-li B v okamžiku delace způsobilý dědit, avšak později oné způsobilosti pozbude, nenastane transmise (§ 545 o. o. z. — prof. Krčmář: Dědické právo § 8). Při zákonné posloupnosti dědické po A neškodí nehodnost (Erbunwürdigkeit) osoby B jeho potomkům (§ 541 o. o. z. — Klang: Comm. 1927/1928, Lieferung IV. str. 41).

Ad b): Výrazy zákona »dědictví se ujmouti« (§ 537) nebo »dědictví nastoupiti« (§ 809) dlužno rozuměti projev vůle transmitentem B, že deferovanou mu pozůstalost po A nebo její část přijímá (§ 799 a 800 o. o. z.). Aby byla transmise vyloučena, stačí, když B podá řádnou dědickou přihlášku mající náležitosti §§ 121 a 122 nesp. říz. a nebude zapotřebí, aby byla již pozůstalost odevzdána. To vyplývá jasně z předpisu § 800 o. o. z.: »Nastoupení v dědictví čili přihláška dědická«. (Viz též Stubenrauch: Comm. VII str. 1055.) Tento svůj názor odůvodňuji též zněním původní osnovy obč. zák., kde v § 611 o transmissi bylo řečeno: »Stirbt der Erbe während dieser Frist (t. j. 6 měsíců od zůstavitelovy smrti), ohne sich erbserklärt zu haben, so geht sein Erbrecht auf seine Erben über...« atd. Podal-li však B svoji dědickou přihlášku k pozůstalosti po A současně s jinými domnělými dědici, a tyto přihlášky dědické si odporují, bude třeba provésti řízení podle § 125 nesp. říz. Ať už toto řízení skončí pro B jakkoliv, nedojde již k transmissi. Neboť v příznivém případě po B bude uznáno jeho právo dědické a tedy jeho již dříve podaná dědická přihláška vylučuje transmissi, v nepříznivém případě pak pozbude B delačního důvodu a tím jest i transmise vyloučena, poněvadž delace pohasla.

Názor vyslovený v komentáři Klangově k rak. obč. zák. 1927/1927, že transmise (ovšem v širším slova smyslu) nastane i tehdy, pak-li transmitent již podal svoji dědickou přihlášku, nepokládám za správný. Jakmile totiž dědic B podá dědickou přihlášku, která podle § 806 o. o. z. jest neodvolatelná, projeví tím svoji vůli, že nabídnutou mu pozůstalost po A nebo její část přijmouti chce. Tím vlastně své právo dědické zhmotní, místo pouhého práva na přijetí pozůstalosti nastupuje již právo na vydání pozůstalosti. Tímto projevem vůle rozmnožuje vlastně dědic B svoje jmění o pohledávku na podíl z pozůstalosti po A, jejíž výše se stanoví při projednání a realizování této pozůstalosti. Podal-li tedy B již svoji dědickou přihlášku, nepřenáší na své dědice pouhé právo na realizování delace, nýbrž již zhmotnělé právo dědické, jakožto pohledávku, jejíž obsah a hodnota jsou přesně zjištělny. Jest proto zcela správný názor v tomtéž komentáři uvedený, že dědic zemřelého dědice, podavšího již dědickou přihlášku, jest na tuto přihlášku vázán a nemůže ji odvolati (stejně Stubenrauch: Comm. 1902 str. 990). To by však zase odporovalo § 809, který dává transmissáři právo podíl z pozůstalosti po A jemu nabídnutý přijmouti nebo odmítnouti.

Podle toho, co jsem již uvedl, tvrdím, že rozeznávání transmise v užším a širším slova smyslu není zcela výstižné a že by bylo správnější rozeznávati transmissi v pravém slova smyslu podle § 809 a nepravou transmissi, to jest převedení nároků na určitou pozůstalost nebo její část na dědice dědicovy tam, kde již dědic svoji přihlášku dědickou podal. (V druhém případě nelze mluvit o transmissi už proto, že převedení takové jest jen důsledkem universální sukcese a nepotřebovalo by speciálního zákonného ustanovení.)

Transmise bude též vyloučena, jakmile dědic B prohlásí, že nabídnuté mu dědictví odmítá (§ 809), nebo když se smlouvou se zůstavitelem A zřekl dědických nároků (§ 551 o. o. z.).

Ad c): Zůstavitel může transmissi vyloučiti posledním pořízením (testamentem či kodicilem), a to buď všeobecně (na př. slovy: »nechci aby podíl po B, zemřeli před nastoupením dědictví, připadl jeho dědicům«), nebo nařízením obecné substitute (§ 604 o. o. z.). Je-li více transmissářů a vyloučil-li zůstavitel A jen některého z nich z transmise, jsou ostatní přesto iure transmissionis povoláni. V tomto případě jest sporná otázka, co se stane s podílem, který připadá z pozůstalosti po A ná vyloučeného transmissáře. Podle jedněch přirůstá tento podíl ostatním transmissářům, podle druhých deferuje se takto uprázdněný podíl ostatním, případně dalším dědicům původního zůstavitele, stejně jako v případě, že by u tohoto podílu vůbec transmise nenastala. Tento druhý názor pokládám za správnější, a to vzhledem k pravidlu shora již citovanému, že více transmissářů nastupuje v podíl iure transmissionis jim deferovaný v tomtéž poměru, v jakém dědí po transmitentu.

Nezáleží na tom, zda po původním zůstaviteli jsou dědici povoláni ze smlouvy dědické, ze závěti či ze zákona. Jest tedy transmise přípustná bez ohledu na to, z jakého dědického titulu jest transmitent za dědice povolán (§ 726 a contr. slova: »nechce-li neb nemůže-li« a § 615 druhá věta o. o. z.). Stubenrauch v Comm. 1902 str. 990 pozn. 2. vylučuje transmissi v případě, že původní zůstavitel závětí ustanovil dědice, a praví, že zemřeli tento závětní dědic dříve, nežli podá dědickou přihlášku, nastupují na jeho místo zákonní dědicové původního zůstavitele A, poněvadž prý jest zde zjevno, že zůstavitel chtěl se odchýliti od zákonné posloupnosti pouze ve prospěch závětního dědice. Jsem přesvědčen, že tento názor není správný, neboť tu by zákon musel výslovně vylučovati transmissi pro případ, že by transmitent byl povolán za dědice ze závěti, a bylo by jistě velmi nespravedливо v tomto případě vyloučiti dědice delátovy, zejména uváží-li se, že má původní zůstavitel vždy možnost vyloučiti transmissi zřízením obecné substitute, nebo jiným způsobem, je-li to jeho vůle.

Teoretikové, na př. Pfaff-Hofmann: Comm. 1877/II. str. 19/VI., připouštějí transmissi i při odkazech, odvolávajíce se na ustanovení §u 702 o. o. z. (slova: »Erbe oder Legatar«). Stejně Unger ve svém právu dědickém 1879 str. 272 připouští transmissi při odkazech a praví, že se zde převádí právo na odkaz; i když prý není při odkazech třeba výslovného přijetí odkazu, přece odkaz nepřipadne odkazovníku bez jeho vůle nebo dokonce proti jeho vůli.

Mám v tomto směru značné pochybnosti, neboť § 537 o. o. z. mluví o právu dědickém a § 809 o.

o. z. o dědictví, oba tyto §§ pak o dědicích. Nárok na odkaz jest však nárokem obligacním. Naproti tomu dlužno uznati, že nebylo jistě úmyslem zákonodárce vyloučiti transmissi při odkazech, neboť velmi mnohé předpisy platné pro dědictví a dědice platí též pro odkazy a odkazovníky. §§ 537 a 809 o. o. z. uvádějí výrazy »dědic, dědictví« jistě v nejširším slova smyslu a rozumějí tím zajisté účastenství na jakékoliv výhodě z pozůstalosti.

Naproti tomu však dlužno vyloučiti z transmise nárok na povinný díl z pozůstalosti po A. Ne snad pouze proto, že tento nárok jest nárokem obligacním, nýbrž hlavně proto, že nárok na povinný díl jest i u s p e r s o n a l i s s i m u m, které úmrtím oprávněného zcela zaniká (rozh. nejv. soudu z 19. ledna 1905 Sb. Glasser-Unger č. 2931 — viz též Klang: Comm. 1927/1928).

Od transmise dlužno mimo to přesně odlišovati t. z v. s u k c e s i v n í d e l a c i, to jest případ, kdy se deferuje místo původně povolaným dědicům jiným dědicům, jestliže původní dědic dědit nemůže nebo nechce. Na př. při posloupnosti zákonné nastane sukcesivní delace tehdy, když vzdálenější dědic, který byl z dědictví vyloučen bližším příbuzným zůstavitele, nastoupí na jeho místo, pak-li onen bližší příbuzný jako dědic odpadne, ať již dědictví přijmouti nechce neb nemůže. V tomto případě nejedná se o přenešení delace s jedné osoby na druhou, nýbrž původní delace zaniká, a deferuje se samostatně jiným dědicům.

O transmissi nelze též mluvit tam, kde podíl, jehož dědic B z pozůstalosti po A nabyt, avšak ještě nespoteboval, zařadí se do pozůstalosti mezitím zemřelého B. Zde se přenáší onen dědický podíl dědicem B aspoň přijatý (podáním neodvolatelné a nesporné dědické přihlášky) z pozůstalosti po A v čisté hodnotě, tedy po srážce všech pozůstalostních závazků a dluhů s oním podílem spojených jakož i výloh spojených s nabytím onoho podílu do pozůstalosti po B, který podáním dědické přihlášky projevil svoji vůli dědit, a tím se vlastně již dědictví po A ujal a transmissi vyloučil (viz co řečeno již shora). V tom případě rozmnoží se pozůstalost po B o jeho čistý podíl z pozůstalosti po A. Totéž nastane, byla-li pozůstalost po A projednána a odevzdána, a teprve později se objeví nové jmění, avšak jeden z dědiců, jimž pozůstalost byla odevzdána, před doplněním pozůstalosti o nové jmění zemře. Podle § 179 nesp. pat. případně zde dědici B samočinně i jeho podíl na novém jmění, a zemře-li on mezitím, dlužno tento jeho podíl na novém jmění zařaditi do jeho pozůstalosti. V těchto případech však nejde o transmissi v pravém slova smyslu.

V praxi se transmise provádí ponejvíce tímto posléz uvedeným způsobem, to jest převáděním podílu z pozůstalosti po A do pozůstalosti po B. Postup při tom bývá různý:

a) buď se přenáší z pozůstalosti po A do pozůstalosti po B podíl transmitentův plnou výší jednotlivých položek aktiv a pasiv, takže se tím zvýší jak aktiva tak i pasiva pozůstalosti transmitentovy,

b) nebo se přeneše pouze čistý podíl transmitentův do jeho pozůstalosti, z čehož plyne, že se transmise neprovádí, je-li pozůstalost po A předložena,

c) nebo se konečně přeneše do pozůstalosti transmitentovy pouze jeho nárok na dědictví po A jako pohledávka, která se hodnotí jedním ze způsobů shora pod a) nebo pod b) uvedených.

Při tom se pravidelně podíl transmitentův odevzdací listinou po A odevzdá jeho pozůstalosti, ba poznal jsem i případ, kdy nemovitost patřivší původnímu zůstaviteli byla na základě odevzdací listiny knihovně připsána přímo jako vlastnictví pozůstalosti po transmitentu (!).

Žádný z těchto způsobů provádění transmise není správný a neodpovídá předpisům §u 809 o. o. z.

Jak jsem již uvedl, běží při transmissi o převedení též delace s dědice B na osobu C. Případá tedy transmissi podíl po A na základě téže delace, podle níž bylo deferováno B. Transmissiář vstupuje vlastně na místo zemřelého transmitenta B do pozůstalosti po A, jest tedy — sit venia verbo — pokračovatelem osoby transmitentovy; on nastoupí při projednání pozůstalosti po A na místo transmitenta, bude jej při tomto projednání r e p r e s e n t o v a t i (odtud t. z v. teorie representacní při transmissi) a budou tedy s jistými výjimkami platiti pro transmissiáře při projednání pozůstalosti po A tytéž předpisy, jimž by byl podroben transmitent, kdyby byl déle žil. Přitom však vystupuje transmissiář jménem vlastním a pro sebe, a to iure transmissionis. Jest proto zapotřebí, aby transmissiář mimo dědickou přihlášku k pozůstalosti po transmitentovi podal též dědickou přihlášku k pozůstalosti původního zůstavitele (Touaillon: Not. Ztg. 1917 str. 21). Tvrdím, že pozůstalosti po A a B jsou úplně samostatné celky, že projednání obou pozůstalostí až na nepatrné výjimky, o nichž se níže zmiňuji, bude naprosto samostatné a na sobě nezávislé. To jest zjevně zejména z toho, že na př. způsobilost k dědictví posuzuje se u každé pozůstalosti zvlášť, a to podle okamžiku delace po A i po B. Transmissiář musí býti nejen způsobilý dědit po transmitentu, a to v okamžiku, kdy mu tato pozůstalost (t. j. po B) byla deferována, nýbrž i po původním zůstaviteli opět v okamžiku, kdy deferováno bylo t r a n s m i t e n t u. Neboť transmissiář jest sice nástupcem transmitentovým, avšak musí míti osobní vlastnosti, jež ho z dědictví po původním zůstaviteli nevylučují. (Opačné rozhodnutí nejv. soudu ze dne 7. VI. 1890 sb. Glasser-Unger č. 14.730, viz též Touaillon Not. Ztg. 1917 str. 38.)

Z naprosté samostatnosti projednávání obou pozůstalostí vyplývá:

a) že způsobilost transmissiáře k dědictví bude se u každé pozůstalosti posuzovati zvlášť a samostatně,

b) že tyto dvě k různým pozůstalostem podané přihlášky dědické mohou míti různé dědické tituly a že může býti jedna z nich podmínečnou, druhá bezpodmínečnou.

Ad a) Byl-li B nezpůsobilý po A dědit, nemůže nastati transmise, poněvadž se jemu nedeferuje. Může však nastati sukcesivní delace podle § 541 o. o. z. V tom případě se přímo deferuje potomkům osoby B.

Byl-li C nezpůsobilý dědit po B, není jeho dědicem a nemůže proto nabýti podílu po A iure transmissionis.

Je-li C způsobilý dědit po B, může přesto býti z transmise vyloučen, není-li též způsobilý dědit po A.

SPOLKOVÉ ZPRÁVY

Odbor »Plzeň« spolku notářů čsl. usnesl se ve schůzi dne 12. května 1929 v Plzni konané na těchto návrzích:

I.

Aby dožádáno bylo ministerstvo financí, aby buď v nařízení prováděcím, neb zvláštním výnosem určilo, že:

§ 14. odst. 3. zák. z 16. XII. 1927 č. 177/27 — zákon katastrální — svým zněním:

»Rozdělení pozemku na stavební skupiny, neb na jednotlivá místa stavební vyznačí se v pozemkovém katastru až po povolení tohoto rozdělení příslušným stavebním úřadem«, týká se čistě jen případu, kdy strana uchází se o to, aby vyznačena byla u pozemku tohoto jeho vlastnost jako »místo stavební« resp. »stavební skupina« a že tedy ve všech ostatních případech dělení, změn hranic pozemků atd., při nichž straně neb smluvním stranám nejde o toto označení, vyjádření příslušného stavebního úřadu vyžadovati se nemá.

Důvody:

Ustanovení to vykládáno bylo od počátku platnosti zákona tak, že povolení míst. stavebního úřadu zapotřebí jest ke každému rozdělení event. změně hranic pozemku, bez ohledu na to, zda strana hodlá skutečně vytvořiti »species nova« stavební místa (a contr. »stavební parcely«) či ne, tedy i v těch případech, kdy na první pohled dá se souditi, že dělením místa stavební vůbec nevzniknou ani vzniknouti nemohou (tedy i v případech dělení pozemků zemědělských k účelům zemědělským).

Poté bylo od praxe té nějaký čas upuštěno, v poslední době bylo však ohlášeno, že katastr. měřičské úřady, byť i nerady, k pokynu dozorcích orgánů nuceny jsou přidržovati se opět praxe původní, — t. j. požadovati povolení takové při každém aktu dělení a změny hranic pozemku.

Postup ten neodpovídá znění zákona, který přec výslovně mluví jen o označování míst stavebních (stavebních skupin) a vzhledem k tomu, že používá výrazu »povolení rozdělení«, má na mysli pouze ony případy, kdy strana o povolení takové sama žádá, protože každému aktu povolovacímu musí nutně předcházeti žádost!

Není tedy podkladu pro domněnku, že místní stavební úřad povolán jest — bez ohledu na přání strany — rozhodovati o tom, zda určitá konfigurace pozemku resp. změna držebnosti tvoří — bez vůle stran »stavební místo« resp. »skupinu stavební« — ba dokonce už ne k tomu, aby odepřením »povolení rozdělení« — na př. proto, že nemůže otázku tu pro jednotlivce řešiti doposud ani kladně ani záporně — obmezil práva vlastníkova do té míry, že by nesměl osobě druhé prodati resp. postoupiti z pozemku svého díl — při kterém ani jedna, ani druhá strana na budoucí zastavení nepomýšlí.

Důsledný postup podle hofejší směrnice znamenal by konečně také to, že katastr. měř. úřad sám ve svých pracech úředních podřízen byl by místnímu stavebnímu úřadu do té míry, že při každém dělení — tedy i takovém, jež provádí se z moci úřední k uvedení stavu katastrálního resp. knihovního v souhlas se stavem skutečným — byl by nucen vyžadovati si souhlasu místního obecního úřadu stavebního.

Povolovací řízení v praxi samé spojeno jest namnoze s obtížemi, stavební úřady staví buď jako podmínku k povolení rozdělení pozemků nestavebních požadavky, možné jen při dělení na parcely stavební a zamýšleném zastavení, neb často právně zcela nemožné a pro stranu nesplnitelné (určitě plnění nezúčastněného souseda) a nevyhnutelné — případně odepírají dáti svolení s tím, že na jejich rozhodnutí záleží, zda v budoucnu pozemek ten bude stavebním místem, či ne a otázku tuto prozatím ani kladně — ani záporně řešiti nemohou, obávající se praejudice, jelikož jim není dosud známo, zda vůbec a za jakých předpokladů bude stavba v místech těch povolována.

Konečně — a vlastně docela správně — některé obecní stavební úřady odmítají vůbec se o věci vyjadřovati pro nepřislušnost, všude tam, kde o pozemky stavební se nejedná. Jest pak ovšem těžko vysvětliti kat. měř. úřadu, že plánec obec potvrditi odepřela — když právě kat. měř. úřad podle své praxe na tomto potvrzování ve všech případech trvá!

A d b): Zanechal-li na př. A testament ve prospěch B a tento zemře ab intestato, podá transmissář C k pozůstalosti po B dědickou přihlášku ze zákona, a tím se legitimuje k podání dědické přihlášky k pozůstalosti původního zůstavitele, a tuto přihlášku podá ze závěti s odvoláním na ius transmissionis. Podal-li transmissář prvou dědickou přihlášku podmíněčně, může druhou podati bezpodmínečně a účinky §§ 801 a 802 o. o. z. nutno posuzovati u každé z obou pozůstalostí zvlášť a samostatně.

Velmi často se stává, že C povolán jest k pozůstalosti původního zůstavitele současně jednak iure proprio, jednak iure transmissionis. Příklad: Zemře Josef X. a zanechá manželku Marii a 2 děti: Annu a Antonína. Manželka Marie zemře týden poté, aniž dědictví po svém manželovi přijala nebo odmítla. Po manželce Marii jsou za dědice povolány obě její děti na základě závěti, a to Anna ke $\frac{2}{3}$ a Antonín k $\frac{1}{3}$ pozůstalosti a tyto děti se též za dědice ze závěti přihlásí. Po manželce Josefu X jest posloupnost zákonná, připadá tedy na jeho manželku Marii (vedle zákonného přednostního odkazu podle § 758 o. o. z.) $\frac{1}{4}$ pozůstalosti, na každé z pozůstalých dětí $\frac{3}{8}$ pozůstalosti. Následkem toho nabízí se pozůstalost po Josefu X. jeho dceři Anně ze $\frac{3}{8}$ iure proprio a z $\frac{1}{6}$ (t. j. $\frac{2}{3}$ z $\frac{1}{3}$) iure transmissionis, celkem tedy $\frac{13}{24}$ a jeho synovi Antonínovi z $\frac{3}{8}$ iure proprio a z $\frac{1}{12}$ iure transmissionis, celkem tedy $\frac{11}{24}$. V tomto případě podají ony děti k pozůstalosti svého otce Josefa X dvě přihlášky dědické, jednu jako přímí dědicové jeho ze zákona, druhou pak iure transmissionis jako závětní dědici své matky Marie taktéž ze zákona, poněvadž transmissář se může k pozůstalosti původního zůstavitele přihlásiti za dědice iure transmissionis pouze na základě delačního titulu transmitentova (delace je táz!).

A nyní přicházíme k důležité otázce: Míni §§ 537 a 809 o. o. z. výrazem »dědic« skutečného dědice, či jen povolaného dědice, tedy osobu, jíž se pouze defereje (t. zv. praesumptivního dědice)?

Občanský zákoník na mnoha místech míní slovem »dědic« domnělého, povolaného dědice. Kdyby tak tomu bylo též při transmissi, tu by zajisté nebylo třeba, aby transmissář podával svoji dědickou přihlášku k pozůstalosti po transmitentu, stačilo by, kdyby pouze podal dědickou přihlášku k pozůstalosti po A a současně prokázal, že mu pozůstalost transmitentova aspoň byla deferována. Ba mohl by dokonce pozůstalost transmitentovu odmítnouti, poněvadž by rozhodovala jen skutečnost, že mu byla pozůstalost transmitentova deferována, aniž by bylo třeba, aby byl skutečným dědicem. Tu bychom však došli k anomálii, že totiž pokračováním v osobě transmitentově při projednání pozůstalosti původního zůstavitele není skutečný dědic transmitentův, nýbrž někdo jiný, jemuž se pozůstalost po B pouze nabízela. To by však odporovalo intencím zákonného předpisu o transmissi a kromě toho i předpisu šu 547 o. o. z., který praví, že pouze ten dědic, který dědictví přijal a jakmile je přijal, se pokládá za pokračování osoby zůstavitele.

(Dokončení.)